O paralela intre nunta si monahism

Nu pot sa afirm ca mi-ar fi trebuit sa trec prin experienta „lepadarii” atunci cand am hotarat sa primesc monahismul. Cand am parasit „lumea”, eu nu am simtit vreo lupta interioara cu mine insumi, cu alte cuvinte, greutatea de a renunta la ceva ce m’ar fi atras in viata lumii. Nu am respins nimic, nu am dispretuit nimic. Am intrat in manastire pentru ca mi-a fost duhovniceste imperativ sa sa aflu un asemenea chip de viata unde as fi putut sa ma dau deplin lui Dumnezeu, adica cu toate gandurile mele, cu toata inima, cu toata puterea fizica si psihica a fiintei mele. Totusi aceasta nu m’a crutat de o lunga perioada de lupta duhovniceasca intre rugaciune si dragostea patimasa pentru pictura. Arta era pentru mine o cale catre cunoasterea fiintei. Asa o intelegeam eu, asa traiam in ea. Ea imi cerea intreaga fiinta; ba chiar mai mult decat „intreaga”. Fara a te da in intregime artei, ea nu va deveni niciodata autentica, cu alte cuvinte, una care sa duca pe slujitorul ei dincolo de hotarele vremii si spatiului. Autentic artistica este numai opera ce poarta in sine elemente ale veciniciei; fara aceasta, ea ramane doar un element „decorativ” al locuintelor noastre. Gandul veciniciei m’a insotit inca din anii copilariei. Rugaciunea, adancindu’se inlauntrul meu, ma ducea cu mai multa putere catre simtul veciniciei. Si ea a biruit.

Mai departe, calugaria mi-a pus problema „persoanei”. Stim din literatura universala ca unirea a doua persoane in nuntire, atunci cand poarta, mai mult sau mai putin desavarsit, caracterul unei uniri personale, a dat oamenilor experienta unei oarecari „vecinicii”, adica a unei stari in afara vremii, iesirea din hotarele inguste ale existentei individuale. Cei ce au trecut prin aceasta experienta au cercat o nespusa incantare, o rapire. De unde au ajuns la concluzia ca nunta este o „taina” in sine: biruinta asupra egoismului, contopirea a doi intr’o „unire”. Astfel, un teolog in Paris a ajuns pana acolo unde sa inceapa a afirma ca in afara unei astfel de experiente nu este cu putinta sa ajungi sa intelegi dogma Unitatii Treimice.

Eu nicidecum nu pretind a sti toate. In vartutea conditiei existentei noastre pamantesti, nimeni nu poate sa treaca prin toate, in experienta sa personala. Santem pusi inaintea inevitabilitatii unei alegeri, unei hotarari, neparat de ordin categoric. In ajutor ne vine nu numai faptul de a observa viata celor ce ne inconjoara, intr’o covarsitoare majoritate a cazurilor purtand in sine pecetea naruirilor, dezamagirilor, dar in acelasi timp si un inceput de intelegere, in ce priveste realitatile fiintei, prin rugaciune. Nu este cu putinta a smulge din suflet nadejdea catre ceva mai bun tocmai pentru el. Inchipuirea deseneaza un minunat tablou al casatoriei armonioase. Dar in cazul meu a biruit rugaciunea. In ea se descopera „persoana”, incomparabil mai adanc decat in unirea a doua persoane care se iubesc. Rugaciunea fata catre Fata lui Dumnezeu, introduce duhul omului in domeniul Luminii Nezidite, pline de o dragoste aparte si de o minunata pace. De asemenea, rugaciunea pentru lumea intreaga, pentru toata omenirea, ne descopera noi sfere ale fiintei, experienta pe care nu o poate da nunta.

Toata intalnirea, cu adevarat omeneasca, rasfrange insasi frumusetea vietii cosmice. Fiecare om asteapta de la noi intreaga atentie catre sine. Dar pe langa atragatoarea intalnire cu o persoana vie, in rugaciunea pentru lumea intreaga sufletul zareste maretia realitatii atotcuprinzatoare, si de acum nu mai poate parasi orizonturile care i s’au deschis. Minunat lucru – dragostea pentru o persoana iubita, dar a se ruga este ceva si mai mare.

Ca sa ajungem la rugaciunea neincetata, poruncita noua (Ef. 6:18; 1Tes. 5:17), neaparat trebuie sa ne recladim toata viata astfel incat ea sa devina un singur act neincetat de inainte-stare a savarsirii Dumnezeiestii Liturghii in fata Marelui Dumnezeu. Experienta istorica a

aratat ca cel mai bun chip pentru a atinge acest sfant tel s'a dovedit a fi monahismul. Absenta datoriei de a apara existenta cuiva – fie nevasta, fie eventuali copii si alte asemenea – da monahului libertatea de a'si risca intreaga viata in nevointa postului, a privegherii, a uitarii nevoilor sale trupesti, precum hrana, imbracamintea, conforturile. Mintea monahului este libera neintrerupt sa petreaca in pomenirea lui Dumnezeu; ea in chip firesc se misca in sfera rugaciunii curate; cearca atingerea vietii vecinice; traieste vederea Luminii Nezidite care purcede de la Fata lui Dumnezeu, raspandeste mireasma iubirii ce se pogoara *de sus.*

Cand, dupa o nunta cu adevarat binecuvantata – nu una de scurta durata, nu una prea marginita la cele trupesti, ci una intr'o adanca dragoste personala – unul din soti moare, lasand pe celalalt singur, atunci cel (sau cea) care ramane se simte pierdut, rupt, „injumatatit". Lumea ii devine pustie. Si putini, printr'o rugaciune fierbinte, si'au biruit singuratatea, au dobandit libertatea pentru o mai buna inaltare la Cer. Si astfel nunta, chiar in forma ei cea mai buna, poarta primejdia ingustarii personalitatii omenesti. Monahismul izbaveste de o astfel de inmicsorare. Neincetata impreuna-graire cu Tatal cel Ceresc, in absenta nevoii de a comunica in planurile inferioare ale existentei noastre, largeste inima monahului spre a cuprinde viata cosmica, ce nu se ia de la el prin moartea fizica. Persoana lui se dezvolta si primeste caracterul universalitatii asemanatoare cu Hristos. Monahului i se da *de sus* a simti in cuvintele Domnului oglindirea vietii Celui Fara de Inceput. Insusi Tatal a dat cuvintele Fiului Sau, iar Fiul le-a impartasit oamenilor.

Arhimandritul Sofronie – „Nasterea intru Imparatia cea neclatita", pp. 221-224, traducere din limba rusa de ierom. Rafail (Noica)